

Kualitate
LANTALDEA

65. Soziometroari lotutako Aurretiko Azterlan Kualitatiboa

Emaitzen txostena

(2017ko azaroa)

0. Aurkibidea

1. -Testuinguruan kokatzea	3
2. -Fitxa teknikoa	5
3.-Kataluniako prozesuari buruzko balioespena	9
4.-Kataluniako prozesuari buruzko bizipena	36
5.-Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina	42
6.-Azken kontsiderazioak	59

1. Kapitulua

TESTUINGURUAN KOKATZEA

1. Testuinguruan kokatzea

Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteak aldizkako azterlan kuantitatiboak egiten ditu gaurkotasun soziopolitikoko gai desberdinei buruz Euskadin.

Gaur egun, Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteak ikusi du **65. Euskal Soziometroa** egiteko premia dagoela, Euskadiko biztanleriari egindako inkestetan oinarrituta.

Kualitate Lantaldeari eskatu zaio ikerketa kualitatibo bat egin dezala azterlan kuantitatiboaren itemak edo aldagaiak aztertzeko. Azterlan horrek modu irekian, zabalean eta ñabardurekin bildu beharko du herritarren diskurtsoa.

Guztiok dakigunez, **metodologia kualitatiboaren** zehaztasuna ez da zenbakietan edo estatistiketan oinarritzen, baizik eta herritarren diskurtsoen edukiaren azterketan oinarritzen den metodologia da, **herritarren izendatzaile komunetako handienak aztertzen dituen eta aldagai soziodemografikoen arabera (adina, sexua, ideologia eta abar) dauden desberdintasunak atzematen dituen.**

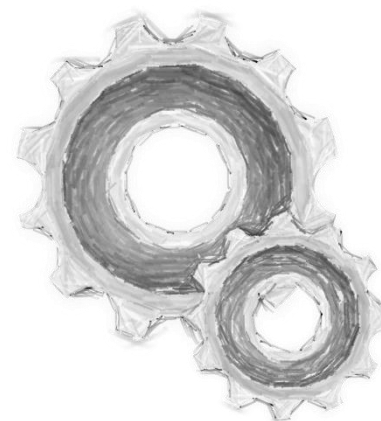
Hortaz, ikerketa soziologikoaren eta merkatuen ikerketaren esparruan ohikoa da **aurretiko azterlan kualitatiboak egitea eta, ondoren, inkestetan oinarritutako ikerketak egitea.**

FITXA TEKNIKOA

2.1. Azterlanaren helburuak

2.2. Erabilitako metodologia

2.1. Azterlanaren helburuak

Azterlan honen **helburu nagusia herritarren diskurtsoa biltzea** da **65. Euskal Soziometroa egin aurreko urrats gisa**.

Helburu hori gaiari buruzko hiru bloketan agertzen da:

- 1. KATALUNIAKO PROZESUARI BURUZKO BALIOESPENA**
- 2. KATALUNIAKO PROZESUARI BURUZKO BIZIPENA**
- 3. KATALUNIAKO PROZESUAK EUSKADIN IZAN DUEN ERAGINA.**

2.2. Erabilitako metodologia

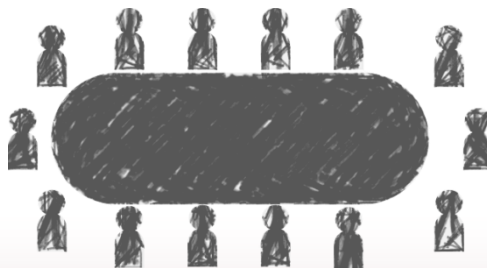
Jarraian, proiektuan proposatu ditugun helburuak betetzeko erabilitako **metodologia** zehaztuko dugu.

Metodologia kualitatiboa erabili da, **eztabaida-taldeak edo focus group** izeneko teknikatik abiatuta.

Diskurtso-teknika horri esker, **herritarrek hainbat gairi buruz duten diskurtsoaren funtsezko eta oinarrizko elementuak** bil daitezke eta herritarrek gai horien aurrean duten jarrera zehazten duten arrazoietan eta argudioetan sakontzen da.

Zehazki, **7 eztabaida-talde** egin ditugu EAEn bizi diren 25 urtetik 55 urtera bitarteko pertsonekin:

- **2 eztabaida-talde Bilbon.**
- **1 eztabaida-talde Barakaldon.**
- **2 eztabaida-talde Donostian.**
- **2 eztabaida-talde Gasteizen.**

2.2. Erabilitako metodologia

Talde guztiak **mistoak** izan dira **sexu-aldagaiari dagokionez** (% 50 gizonak eta % 50 emakumeak).

Herritarren diskurtsoaren bilketa bermatze aldera, **ez zaie alderdi politikoetako edo sindikatu etako kideei deitu, ezta aztertutako proiektuarekin zuzenean lotuta dauden elkarte edo kolektiboetako kideei ere.**

Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

- 3.1. Prozesuari buruzko balioespen orokorra
- 3.2. Protagonista nagusien jardunari buruzko balioespena
- 3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea.
- 3.4 Prozesuari buruzko etorkizuneko itxaropenak.

3.1. Prozesuari buruzko balioespen orokorra

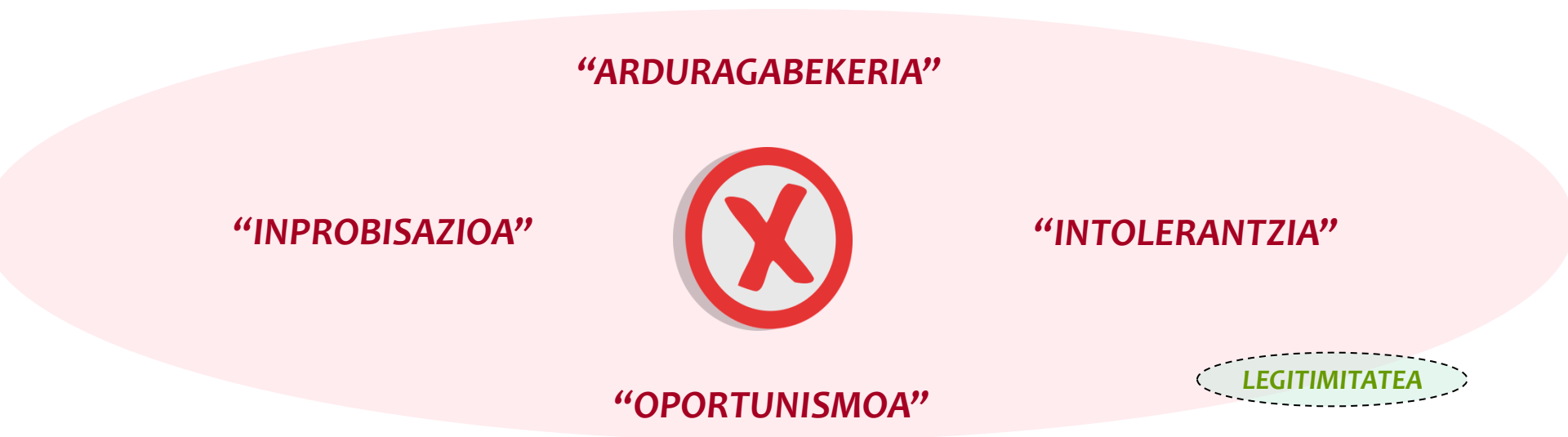

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

Kataluniako prozesuari buruzko balioespena egitea eskatu denean, herritarrek **diskurtso zabala** egin dute; horrek agerian uzten du gaiak **interes garrantzitsua piztu duela**.

Kataluniako prozesuari buruzko **bat-bateko balioespena oso negatiboa da** eta **honako ardatz hauetan** egituratzen da:

Ondorengo orrietan ardatz bakoitza sakonago aztertuko dugu hitzez hitzeko aipamenak kontuan hartuta.

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

ARDURAGABEKERIA

ezaugarri duen prozesua,
honako pertzepzio hauek kontuan hartuta:

“IRTENBIDERIK GABEKO EGOERA DA”

“AURRERANZKO IHESALDIA DA”

“JENDEAZ BALIATZEN DIRA”

**“KALTE EGITEN ZAIO EKONOMIARI
ETA GIZARTEARI”**

**“ENKISTATU EGIN DA
KATALUNIAKO ARAZOA”**

“Vendieron la película de la independencia y ahora, ¿dónde están? Han provocado un desastre económico, que es el tema que a todos nos importa, y han perdido la autonomía” (25-55, Donostia)

“Me parece un despropósito lo que está ocurriendo. Las cosas se pueden hacer pero hay formas y formas de hacerlas, y esta es la peor” (25-55, Bilbao)

“No se tendría que haber llegado a este punto. Todo ha sido por la manipulación de los políticos, que han ido engordando la bola de nieve y nadie la ha parado” (25-55, Barakaldo)

“Estaba anunciado que iban a llegar a esta situación pero nadie ha sido capaz de analizarlo y solucionarlo. Lo han dejado enquistar. Es surrealista” (25-55, Gasteiz)

“Ha habido demasiados egoísmos y los políticos de ambos lados no se han dado cuenta de a dónde llevaba todo esto” (25-55, Gasteiz)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

INTOLERANTZIA

ezaugarri duen prozesua,
honako pertzepzio hauek kontuan hartuta:

“EGOEN DUELUA DA”

**“EZ DAGO ELKARRIZKETARIK,
AURREZ AURRE JARRITAKO JARRERAK DIRA”**

**“MUTURREKO GAIEI
EKITEN DIETE”**

**“GIZARTEA
POLARIZATZEN DA”**

**“GIZARTEA BITAN
ZATITZEN DUTE”**

“Esto es un y tu más, un duelo de egos, de posturas encontradas. Se lanzan órdagos y a ver quién aguanta más. Dicen que hay que dialogar pero hacen de todo menos eso” (25-55, Barakaldo)

“Es un fracaso de la democracia. Se han metido en esto porque les han empujado los más brutos a unos y a otros, y los medios de comunicación les han patrocinado” (25-55, Donostia)

“No había mayoría social necesaria para hacer lo que se ha hecho. Es declarar la independencia llevándose todo por delante, sin consenso social ni político de ningún tipo” (25-55, Gasteiz)

“Puigdemont ha sido empujado por el pensamiento más radical de la CUP. Han jugado con los sentimientos de la gente y eso es peligroso, lleva a la división y a los extremos” (25-55, Gasteiz)

“Se ha llevado a la fractura social, a la división de la sociedad catalana en dos partes. Es una ruptura para años, irreparable” (25-55, Bilbao)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

OPORTUNISMOA

ezaugarri duen prozesua,
honako pertzepzio hauek kontuan hartuta:

**“USTELKERIA ESTALTZEKO
DUTEN AUKERA DA”**

**“BOTOAK IRABAZTEA
EDO BOTORIK EZ GALTZEA DUTE GOGOAN”**

*“El PDCat estaba perdiendo fuerza, ha tenido casos de corrupción y se ha visto obligado a pactar con los más radicales”
(25-55, Gasteiz)*

“Esto de Cataluña les ha venido genial para tapar tantas miserias y corrupción. Aunque no sea comparable, tanto los unos como los otros tienen corrupción” (25-55, Donostia)

“Este proceso se ha hecho cuando les ha venido bien. ¿Por qué ahora? Porque hay mucha mierda en los dos gobiernos y tienen que conseguir que la gente les siga votando. Que nadie se acuerde del 3%” (25-55, Bilbao).

“Por como ha actuado se ha visto que Rajoy ha buscado su nicho de votos en Castilla y León, Valencia, Galicia... llamando al nacionalismo español” (25-55, Bilbao).

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

INPROBISAZIOA

ezaugarri duen prozesua,
honako pertzepzio hauek kontuan hartuta:

**“INORK EZ DITU BERE EKINTZEN
ONDORIOAK BALIOESTEN”**

“LARDASKERIA KALTEGARRIA DA”

**“BI GOBERNUEN AKATSAK ETA
ZENTZUGABEKERIAK”**

“EZ DAGO IBILBIDE-ORRIRIK”

**“ETENGABEKO
ZIURGABETASUNA DAGO”**

“El dinero es miedoso y la fuga de empresas ha pillado al Govern a pie cambiado, no se lo esperaban. No han contado con respaldo económico, las empresas no se tienen que querer fugar” (25-55, Donostia)

“Me supera el pensar que el presidente de una comunidad pueda ir tan a lo bonzo, que salte a la piscina sin agua. Es una locura y un sinsentido lo que están haciendo, no tenían un plan para el día después” (25-55, Bilbao).

“No contaban con la huida de los bancos, las empresas, la fuga de capitales. Están dando palos de ciego porque las cosas no les han salido como querían” (25-55, Barakaldo)

“Me parece bien que se quieran independizar, ¿pero en qué condiciones? No han explicado nada de cómo va a afectar la independencia, cómo va a vivir el pueblo catalán después” (25-55, Gasteiz)

“Declaran la independencia pero no. ¿Cómo quedan entonces? Es un absurdo muy poco serio. El Govern ha ido de un lado a otro porque está dividido” (25-55, Barakaldo)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

Erabakitzeke eskubidearen alde dauden herritarrek prozesuari buruz egin duten balioespen negatiboa argitzeko, erabakitzearen **LEGITIMITATEA** aipatu dute, baina hitz gozoak erabili dituzte.

“Si el pueblo catalán ha decidido una cosa el Gobierno de España debería respetarla” (25-55, Vitoria-Gasteiz)

“Si te sientes ignorado, acallado por un marido con el que estás obligado a vivir... Es lógico que intentes hacer algo. Otra cosa es hacerlo con diplomacia y con estrategias que no rompan la estabilidad” (25-55, Donostia)

“Cataluña tiene derecho a independizarse y si la mayoría quiere habrá que respetarlo. Se ha querido hacer pactado pero las reglas de juego no lo permiten. Tenían que romper las reglas de juego sí o sí” (25-55, Donostia)

“La gente les votó y el referéndum venía en el programa electoral” (25-55, Bilbao)

“Les negaron el Estatut y algo tenían que hacer” (25-55, Donostia)

*“Todo esto me ha llevado a pensar que si sienten una cultura catalana, ¿por qué no tienen el derecho a decidir sobre su territorio?”
(25-55, Barakaldo)*

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.1 Prozesuari buruzko balioespen orokorra

Laburbilduz, **Euskadiko herritar gehienek oso balioespen kritikoa egin dute Kataluniako prozesuari buruz.**

3.2. Agente protagonistei buruzko balioespena

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.2 Agente protagonistei buruzko balioespena

Kataluniako prozesua globalki aztertu ondoren, **prozesuko agente protagonista nagusiei buruzko balioespen espezifikoa** egitea eskatu zen, hau da, erakundeei eta herritarrei buruzkoa.

Nabarmendu behar da **prozesuari buruz ez ezik, aztertutako agente gehienei buruz ere balioespen negatiboa egiten dela.**

ERAKUNDEAK

**Generalitat
de Catalunya**

**KATALUNIAKO
HERRITARRAK**

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.2 Agente protagonistei buruzko balioespena

**Generalitat
de Catalunya**

“MOBILIZATZAILEA” “AHOTSA EMATEN DIO HERRIARI”

“LEGITIMOA”

“AUSARTA”

“ERREFERENDUMA
BETE ZUEN”

“U-1A ARTE ONDO”

“ESTRATEGAK”

“IRMOAK”

“ADIMENTSUAK”

“ELKARRIZKETARA
IREKIAK”

“BEREN JENDEA ZAINTZEN DUTE”

“SUIZIDA”

“IRRIGARRIA”

“ERRADIKALA”

“ENPRESEN IHESAK
GAINDITUTA DAGO”

“NORAEZEKOA”

“PREPOTENTEA”

“INPROBISAZIOAN”

“LARDATSA”

“CUP-EN PRESIOPEAN
DAGO”

“KUPOAREN BEKAIZTI”

“IRRAZIONALA”

“EZJAKINA”

“UTOPIKOA”

“INUZENTEA”

“MANIPULATZAILEA”

“LOTSAGARRIA U-1AZ
GEROZTIK: IHESA
BELGIKARA ETA
HAUTESKUNDEAK A-
21EAN”

“POPULISTA”

“ARDURAGABEA”

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.2 Agente protagonistei buruzko balioespena

“KALKULATZAILEA”

“ESTRATEGA”

“U-1EAN ERASOTZAILEA”

“GOGORRA”

“DIKTATORIALA”

“AZKARRA”

“EB-REN BABESA DU”

“EZ DU ELKARRIZKETAN JARDUTEN”

“DENA POLARIZATZEN DU”

“MANIPULATZAILEA”

“AGINTZAILEA”

“FAXISTA”

“ESPAINIAKO NAZIONALISTA”

“BADU LAGUNTZA”

“BOTOAK IRABAZIKO DITU”

“BERE OINARRIAK ASEBETE DITU”

“BERE USTELKERIA ESTALI DU”

“KONSTITUZIOA DEFENDATZEN DU”

“BERANDU ETA GAIZKI JARDUN DU”

“ZABARRA”

“DIPLOMATIKOEGIA”

“EZ DU GARAIZ ETEN”

“GEHIEGIZKO KONFIANTZA”

“KOMUNIKATZAILE TXARRA, EZ DU ESPAINIA SALTZEN”

“AUTORITARIOA”

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.2 Agente protagonistei buruzko balioespena

“BERE ROLA BETE ZUEN”

“ESPAINIAREN ALDEKO
DISKURTSOA”

“BELIKOA”

“EZ OSO BATERATZAILEA”

“ZAURITUAK EZ ZITUEN
AIPATU ERE EGIN”

“PP-REN TXOTXONGILOA”

“BERANDUEGI HITZ
EGIN ZUEN”

“SUPIZTAILEA”

“EZ ZUEN ELKARRIZKETARA
DEITU”

“EZ DITU KATALANAK
MAITE”

“GOBERNUAREN
DISKURTSOA”

“BERA AGERTZEAK
ALARMA SORTU ZUEN”

“POSIZIONATUA”

“BERE ESKORTA ITXI ZUEN”

“BERE POSTUA
DEFENDATZEN DU”

“POLITIKAN SARTU ZEN”

“HOBE SARTU IZAN EZ
BALITZ”

“GOBERNUAREN ZERBITZURA”

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.2 Agente protagonistei buruzko balioespena

KATALUNIAKO
HERRITARRAK

“BAKETSUAK”

“ZIBILIZATUAK”

“MOBILIZATUAK”

“DEMOKRATIKOAK”

“AMESLARIAK”

“BORROKALARIAK”

“AKTIBOAK”

“PARTE-HARTZAILEAK”

“ESNATZEN ARI DEN GEHIENGO ISILA”

“MANIPULATUTA DAUDE”

“ENGAINATUTA DAUDE”

“TXOTXONGILOAK”

“XAKEKO PEOIAK”

“ARTALDEA”

“EGURRA JASO DUTE”

“AURREZ AURRE JARRITA
ETA ZATITUTA DAUDE”

“URTE ASKOTARAKO
APURTUTA”

“FAMILIAK ETENDA DAUDE”

“SUFRITZAILEAK”

“DESENGAINATUTA DAUDE”

“ZAPUZTUTA DAUDE”

“MENDEKOAK DIRA”

“BAHITUAK”

“SUFRITZAILEAK”

“SUPREMAZISMOPEAN
DAUDE”

“PROZESUAREN BIKTIMAK”

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.2 Agente protagonistei buruzko balioespena

Jarraian, herritarrek prozesuko agente protagonista nagusiei buruz egin duten azterketa laburbiltzen duen argazki orokor bat ikusiko duzue:

Generalitat
de Catalunya

“ARDURAGABEA”

“AUTORITARIOA”

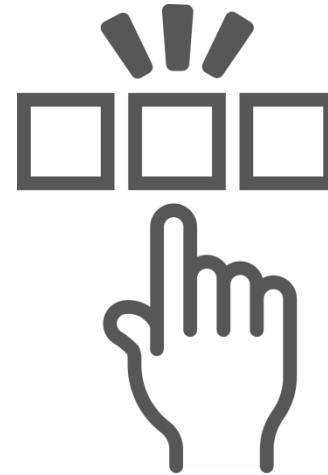

“PROZESUAREN BIKTIMAK”

“GOBERNUAREN ZERBITZURA”

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

Herritarrei Kataluniako **prozesuaren emaitza nagusiei** buruz galdetu zaienean, aipatu diren emaitza gehienak **negatiboak dira**. Emaitza horiek **lau multzo handitan** sailka daitezke:

SOZIALAK

EKONOMIKOAK

POLITIKOAK

IRUDIAREN ARLOKOAK

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

SOZIALAK

- Herritarrek uste dute Kataluniako prozesuak **polarizazio eta zatiketa sozial** garrantzitsua eragin duela eta horrek arrastoa utziko duela denbora luze batean. Familia-hausturen kasuak bereziki hunkigarriak dira, eztabaida-taldeetan parte hartu duten pertsonen arabera.

“Tengo familia en Barcelona y dos primas que son de la misma edad se han enfrentado por este tema, casi ni se hablan. Ese es el peso que va a quedar del procés” (25-55, Barakaldo)

“La división es entre catalanes pero también entre catalanes y españoles, ahora mucha gente ha dicho que va a hacer boicot a los productos catalanes” (25-55, Donostia)

“Se ha puesto a toda una sociedad en el plano sentimental como si toda la vida y la organización del mundo fuera una cosa sentimental, y eso es una brutalidad” (25-55, Donostia)

- Herritarrek uste dute **estatu propio bat ezin lortu izanaren** ondorioz, gizartearen **zati independentista zapuztu** egin dela.

“Se ha decepcionado a mucha gente, si yo fuese independentista me preguntaría ¿no tenéis nada más que hacer?” (25-55, Gasteiz)

“La gente se sentirá engañada porque les han comido el coco, no han conseguido nada y lo va a pagar la gente de a pie” (25-55, Donostia)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

EKONOMIKOAK

- **Herritarren iritziz, ondorio ekonomiko garrantzitsuena enpresen ihesa da;** gainera, uste dute Kataluniako Gobernuak ez zuela hori aurreikusi.

“La frase de Más diciendo que ninguna empresa se iba a ir de Cataluña y que los bancos pelearían por venir... Pues mira, ya se han ido más de 1.500 empresas. Los bancos también corriendo todos para afuera...” (25-55, Bilbao)

“Algunas empresas se han largado para no volver. No quieren verse en la incertidumbre de una situación de independencia no reconocida, con dos estados, dobles impuestos que pagar...” (25-55, Barakaldo)

“Han montado ahora una huelga de siete días. ¿Qué empresa quiere tener a la gente en la calle en vez de haciendo su trabajo?” (25-55, Donostia)

- Herritarrek uste dute prozesuak **ziurgabetasuna** ekarri duela eta horrek **eragina izango duela Kataluniako etorkizun ekonomikoan.**

“Hay empresas que se están yendo ahora, pero también hay puestos de trabajo que se pueden perder en el futuro. SEAT ya avisó de que se podía ir, y son 15 mil puestos” (25-55, Barakaldo)

“Es un empobrecimiento de Cataluña, una destrucción económica” (25-55, Bilbao)

“Se ha producido un importante daño económico difícil de remontar, el recuperar la confianza...” (25-55, Gasteiz)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

POLITIKOAK

- Prozesuaren ondorio politiko nagusia da **ez dela independentzia lortu**, nahiz eta hori izan bere helburu nagusia. Izan ere, herritarrek aipatu dute Kataluniaren autogobernuan atzera egin dela **155. artikulua aplikatzearen ondorioz**.

“Los independentistas han quemado un cartucho absurdamente y encima no tienen autonomía, con lo que han retrocedido...”
(25-55, Gasteiz)

“El Govern ha perdido todos los resortes de poder con el 155. Han conseguido lo contrario a lo que pretendían” (25-55, Donostia)

- Prozesuaren garapenak agerian utzi du klase politikoaren porrota eta arazoak konpontzeko duen ezintasuna; herritarrak kexatu dira horretaz eta kritikatu egin dute.

“Por poner un ejemplo, imaginaos que os tienen que operar los doctores Rajoy y Puigdemont. ¿Qué van a hacer, si no se ponen de acuerdo en nada? Estamos en un país en el que se puede ir todo al carajo porque los políticos no están a la altura” (25-55, Bilbao)

“La política tendría que haber tenido más peso y no lo ha tenido, parece que no tenemos políticos, solo tribunales y jueces. No ha habido juego político por ninguna parte” (25-55, Gasteiz)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

POLITIKOAK

- **Herritar batzuek adierazi dute prozesuak agerian jarri dituela Gobernuaren, Estatuaren eta EBren gabezia demokratikoak, nahiz eta EBren kasuan neurri txikiagoan izan den.**

“Se ha evidenciado que el Gobierno tiene tintes antidemocráticos y que la separación de poderes no existe” (25-55, Bilbao)

“El procés ha quitado la careta al Estado. Decían ser demócratas y se ha visto que no” (25-55, Gasteiz)

*“Digan lo que digan no se ha dejado opinar a la gente, votar. Se ha respondido a las urnas con policía”
(25-55, Gasteiz)*

*“Esto ha destapado vergüenzas de la UE, que muchos países como Francia han apoyado a España a cambio de favores”
(25-55, Donostia)*

- **Herritarren ustez, prozesuak ekarri du, sinbolikoki bada ere, nazionalismoa Espainiaren etsai gisa azaltzea berriro ere.**

“Ahora ha aparecido el nacionalismo de nuevo como desestabilizador, como algo contra lo que luchar desde el Estado. Eso es lo que va a vender el Gobierno” (25-55, Bilbao)

“Ahora es un peligro porque se va a usar la bandera para intentar recentralizarlo todo” (25-55, Donostia)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.3 Prozesuaren emaitzak identifikatzea eta balioestea

- Herritar gehienek uste dute **prozesua nazioartean ezagutzera ematea** lortu dela, eta hori modu positiboan balioesten dute prozesuaren alde daudenek.

“Ahora el procés es un tema del que se habla mucho en Europa, y desde la seriedad” (25-55, Donostia)

“Se ha conseguido que se hable en todo el mundo de este tema” (25-55, Gasteiz)

IRUDIAREN ARLOKOAK

- Herritar guztiak bat datoz ideia honekin: **Kataluniako prozesuak, orokorrean, eta U-1ean gertatutakoak, bereziki, kalte egin dio Espainiak Europar Batasunean duen irudiari.**

“La imagen que se ha dado en la UE ha sido nefasta, a raíz de lo que se retransmitió de las cargas policiales” (25-55, Barakaldo)

“No se podría permitir dar esa imagen a nivel internacional, han quedado todos mal. El Gobierno ha quedado como un bruto y el Govern se ha puesto en ridículo” (25-55, Gasteiz)

“Tu cuando ves todo esto desde Francia, desde fuera... no lo ves serio, lo ves ridículo” (25-55, Donostia)

3.4 Prozesuari buruzko etorkizuneko itxaropenak

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.4 Prozesuari buruzko etorkizuneko itxaropenak

Prozesuaren esparruan espero dituzten hurrengo gertaerei buruz galdetu zaienean herritarrei, galderak ugariagoak izan dira erantzunak baino:

*“Yo no tengo tan claro que es lo que va a pasar ahora. A lo que nosotros pensamos los políticos ya le han dado mil vueltas”
(25-55, Barakaldo)*

“Esto no se ha acabado, pero la perspectiva no es nada buena...” (25-55, Bilbao)

“No sé, hasta las elecciones del 21 de diciembre es difícil aventurarse a decir algo” (25-55, Gasteiz)

Ziurgabetasuneko testuinguru horretan, **herritarrek bi ziurtasun bakarrik aipa ditzakete:**

- **Katalunian ez da benetako independentziarik izango epe laburrean.**

“Si Europa sigue sin decir nada y se cierra en la legalidad de España como hasta ahora, es imposible” (25-55, Donostia)

“No va a haber independencia real. El Govern ha hecho muchas tonterías en el último mes, ha perdido legitimidad” (25-55, Bilbao)

“¿Cataluña independiente? ¿Y salirse de Europa? Que no, lo veo imposible” (25-55, Donostia)

- **A-21eko hauteskondeek ez dute Kataluniako sakoneko arazoa konpontzeko balio izango, eta seguruenik ez dute Parlamentuko egungo indarren oreka aldatzeko balio izango ere.**

“¿Unas elecciones? Las posiciones van a ser las mismas. ¿Y luego qué?” (25-55, Barakaldo)

*“Con las elecciones cambiarán los personajes, pero no saldrá adelante nada. Ganarán otra vez los partidos independentistas”
(25-55, Gasteiz)*

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.4 Prozesuari buruzko etorkizuneko itxaropenak

Bigarren gogoeta egin ondoren, herritarrek hainbat **hipotesi** proposatu dituzte **prozesuaren esparruan gerta litekeenari buruz**, baina **ez dago adostasunik** hipotesi horiek gauzatuko ote diren galdetu zaienean:

- Herritar gehienek uste dute arazoa **konponduko dela** legezketasunaren esparruan Kataluniaren autogobernua areagotuko duen **eskumen-arloko akordio bat edo akordio ekonomiko bat lortzen bada**.

“Son políticos y terminarán llegando a un acuerdo. Algo les caerá a los catalanes, lo mínimo posible, pequeñas cosas, que es lo que tendrían que haberles dado antes” (25-55, Barakaldo)

“Les darán un nuevo Estatut o más competencias. Igual un cupo como el nuestro” (25-55, Donostia)

“Creo que les van a dar las mismas prestaciones que tenemos aquí a nivel de concierto económico, de fiscalidad...” (25-55, Donostia)

- Indar gutxiagorekin bada ere, hainbat herritarrek proposatu dute **litekeena dela ezer ez gertatzea**, bi aldeak **erabateko immobilismoan** murgilduta daudelako pertzepzioa baitago.

“Creo que los catalanes no van a conseguir nada. Ya sabemos como es Rajoy, el rey de la paciencia y de no hacer nada” (25-55, Bilbao)

“No creo que el Gobierno vaya a dar nada a Cataluña, porque si cedes algo mañana te viene Galicia a pedir lo mismo” (25-55, Bilbao)

“Teniendo en cuenta que al final los independentistas se han echado atrás y se han quedado en el limbo... ¿Cómo iba a entender la gente que se acepten pequeñas concesiones?” (25-55, Barakaldo)

3. Kataluniako prozesuari buruzko balioespena

3.4 Prozesuari buruzko etorkizuneko itxaropenak

- Gutxiengoak uste du litekeena dela prozesuaren ondorioz hainbat **aldaketa** egitea **Konstituzioan**, lurraldeen arteko egokitzapenaren arazoa konpontzera bideratutako aldaketak, hain zuzen ere.

“Se harán cambios necesarios en la Constitución” (Votantes no habituales, 25-55, Gasteiz)

*“Es posible que la Constitución se cambie, pero ¿Qué van a cambiar? Porque igual hacen cambios a disgusto de algunos”
(25-55, Donostia)*

- Hautematen da nolabaiteko beldurra dagoela Gobernuak **joera birzentratzailea** hartuko ote duen, baina herritarrek uste dute **hori gertatzeko aukera gutxi** daudela.

*“Tenemos que estar a la defensiva porque yo creo que, después de lo que han visto en Cataluña, van a intentar recentralizar.
Ya se ha oído a alguien del PP proponiéndolo” (25-55, Donostia)*

“Yo creo que nos van a fastidiar a todos. Que van a salir recortes para las autonomías porque se van a juntar los partidos estatales para reducir el poder de los partidos nacionalistas” (25-55, Donostia)

Laburbilduz, Euskadiko herritarrek nabarmendu dute **oso arazo konplexu bat dagoela eta ez dela ikusten arazo hori berehala konponduko denik**. Hala eta guztiz ere, herritarrek susmatzen dute **konponbideak batez ere politikoa izan beharko lukeela**.

Kataluniako prozesuari buruzko bizipena

4.1. Kataluniako prozesuari buruzko emozio-mapa

4.2. Emozioen bilakaera

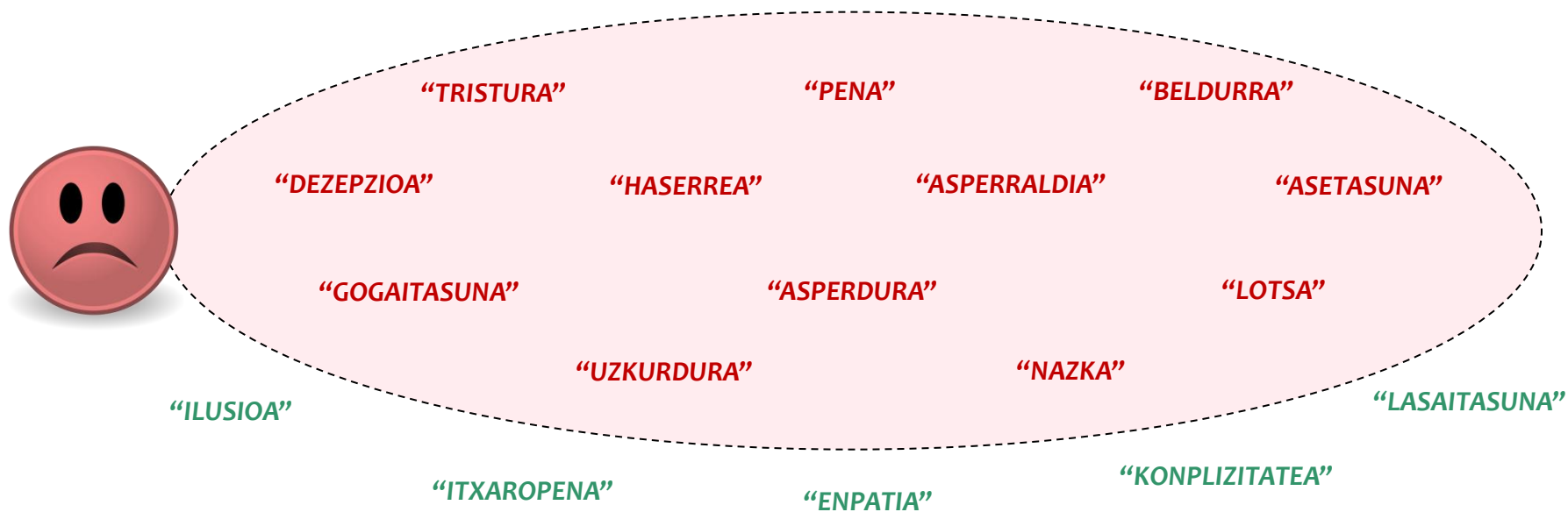
4.1 Kataluniako prozesuari buruzko emozio-mapa

4. Kataluniako prozesuari buruzko bizipena

4.1 Kataluniako prozesuari buruzko emozio-mapa

Herritarrei galdetu zaienean Kataluniako prozesuaren inguruan **izan dituzten sentimenduei** buruz, honako **emozio-mapa** hau adierazi dute:

Ikus daitekeenez, **Kataluniako prozesuari lotutako emozio gehienak negatiboak dira.**

4.2 Emozioen bilakaera

4. Kataluniako prozesuari buruzko bizipena

4.2 Emozioen bilakaera

Herritarrek beren bizipen-mapa azaltzeko garaian, elkartu egin zituzten sentitu zituzten emozioak eta emozio horiek sorrarazi zituzten estimuluak eta uneak. Honako mapa hau atera zen:

U-1AREN AURREKO ASTEAK

ERREFERENDUMAREN ANTOLAMENDUAK

eragindako sentimenduak:
(interes handia)

“ZALANTZA” “IKUSMINA”
“KURIOSITATEA” “ESZEPTIZISMOA”
“ILUSIOA” “ITXAROPENA”

U-1A

POLIZIAREN JARDUNAK ETA ESPAINIAKO GOBERNUAREN JARRERAK

eragindako sentimenduak:
(gehieneko interesa)

“TRISTURA” “PENA” “LOTSA”
“BELDURRA” “EZINTASUNA” “SUMINDURA”
“NAZKA” “AMORRUA” “GAITZESPENA”

ERREFERENDUMA EGITEAK ERAGINDAKO SENTIMENDUAK

“HARRIDURA” “ENPATIA”

U-1AREN ONDOREN

GOBERNUAREN JARDUNAK

eragindako sentimenduak:
(gero eta interes gutxiago)

“ETSIPENA” “BARREGARRI” “GOGAITASUNA”
GERATZEA”
“ASPERRALDIA” “ASPERDURA”
“ASETASUNA”

4. Kataluniako prozesuari buruzko bizipena

4.2 Emozioen bilakaera

Laburbilduz, Euskadiko herritarrek **prozesuarekin** zerikusia duten gertaera garrantzitsuekin lotutako emozioen noria bat bizi izan dute, baina **herritarrengan geratu den sentazio orokorra negatiboa da, argi eta garbi.**

Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

- 5.1. Euskadin nabaritutako ondorioa
- 5.2. Euskadiren jarrera autogobernuari dagokionez
- 5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera
- 5.4. Eusko Jaurlaritzari egiten zaizkion eskaerak

5.1. Euskadin nabaritutako ondorioa

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.1. Euskadin nabaritutako ondorioa

Prozesuak Euskadin izan duen eraginari buruz herritarrek duten diskurtsoa honako ideia hauetan egituratzen da:

- **Lasaitasuna eta poza egoera hori ez delako Euskal Herrian bizitzen ari.**
- **Euskadik bizi duen egoera soziala, ekonomikoa eta politikoa garrantzitsutzat jo da** eta honako elementu hauek nabarmendu dira: bizi-kalitatea, zerbitzu publikoak eta ekonomia-ituna.
- ETaren jardueraren urte oso gogorak igaro ondoren, herritarrek uste dute euskal gizarteak **lasaitasun-garai** bat bizi duela orain, eta **garai hori zaindu egin behar dela guztiaren gainetik.**

“Me he alegrado de no estar en ese mogollón. De que no diga Urkullu <<venga, todos a votar>> porque al final dices <<¿qué hago? Pues venga voy a votar porque ya que estamos aquí... pero no quiero ir>>. Es que yo creo que muchos catalanes se han visto en esta disyuntiva pero no era la forma. Los ha llevado hacia el matadero” (25-55, Bilbao)

“Yo me siento hasta un poco orgulloso de aquí, tranquilo. Y creo que en general la gente habrá dicho <<déjate de independencia, mira lo que está pasando ahí, mira nosotros: la sanidad, la educación, tenemos el concierto económico que es lo que quieren los catalanes... >>” (25-55, Barakaldo)

“Lo que pasa es que nosotros estamos ya muy cansados porque hemos tenido unos años muy duros. En cambio ahora estamos teniendo un momento dulce, un momento de paz, un momento de tranquilidad... Y nadie quiere romper esto” (25-55, Donostia)

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.1. Euskadin nabaritutako ondorioa

Laburbilduz, Kataluniako prozesuak balio izan du Euskadiko gizarte gehienak **berresteko Euskadik, autogobernuan aurrera egiteko, ez diola Kataluniak irekitako bideari jarraitu behar.**

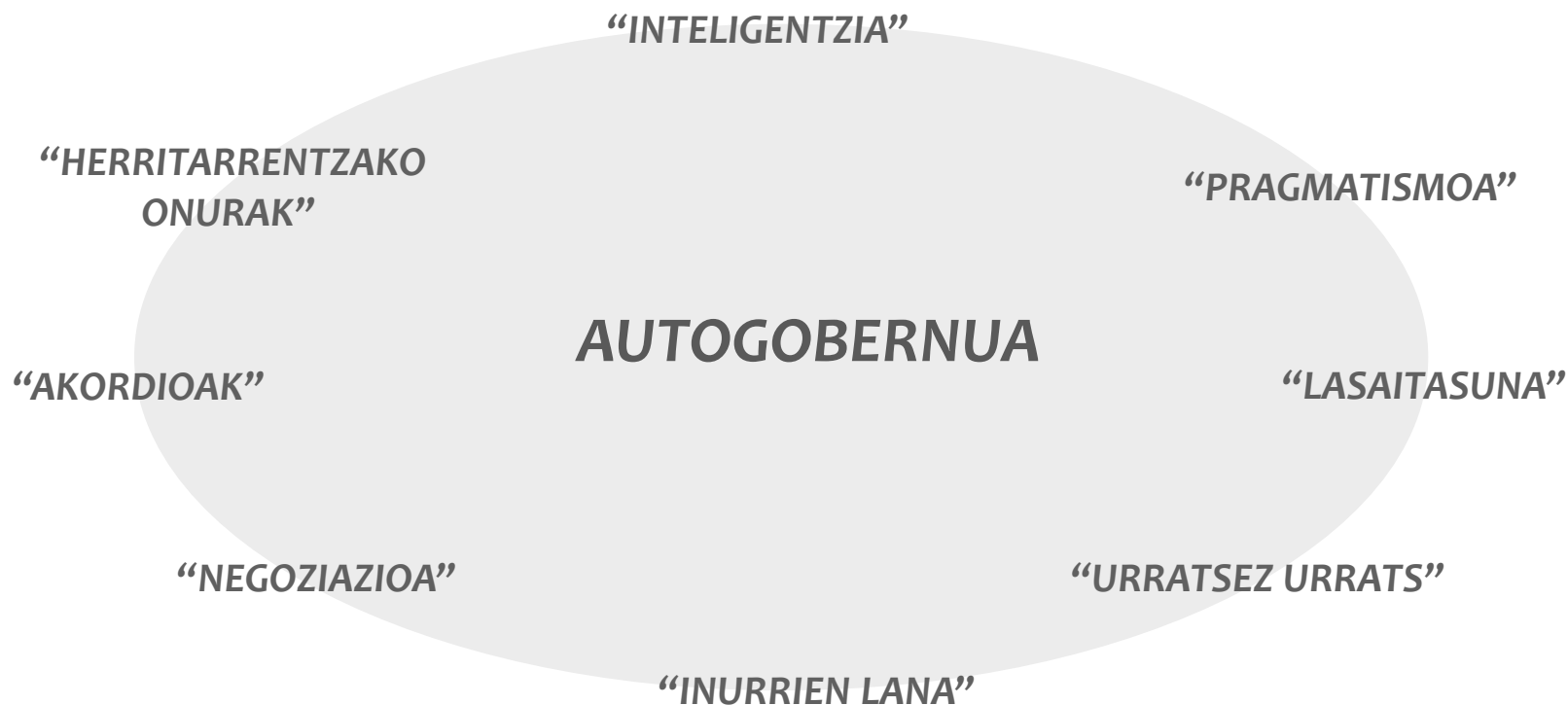
5.2. Euskadiren jarrera autogobernuari dagokionez

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.2. Euskadiren jarrera autogobernari dagokionez

Herritarrei galdetu zaienean **Euskadik autogobernari dagokionez zer jarrera izan behar duen**, honako kontzeptu hauek azaldu dira:

Laburbilduz, herritar gehienek **uste dute Estatu Espainolarekin akordio bat lortzea dela biderik hoberena autogobernua aurrera egiteko une honetan.**

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

Herritarren bat-bateko jarrera bildu ondoren, **autogobernuarekin lotutako hainbat egoera aurkeztu ziren herritarrek egoera horien aurrean zer jarrera zuten jakite aldera.**

-
- 1** Akordioak egitea Madrilekin eskuratu gabeko eskumenak lortzeko eta proiektu estrategikoak finantzatzeko.
 - 2** Estatuarekin itun bat bilatzea gure autogobernua sustatzeko.
 - 3** Espainiari buruzko eztabaida bat egiten laguntzea Espainia nazio anitzeko estatutzat hartuta.
 - 4** Euskadiko gizarteari Estatuarekin itundutako kontsulta bat egin dakion sustatzea.
 - 5** Estatu Espainolarekiko aldebakarreko hausturaren alde egitea.
-

Jarraian, **proposatu ditugun egoeren aurrean herritarrek zer jarrera duten** bilduko dugu.

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

Euskal herritarrak gai dira egoerak etiketatzeko edo sailkatzeko “Euskadirako nahiko luketena” irizpidetik abiatuta:

1	Akordioak egitea Madrilekin eskuratu gabeko eskumenak lortzeko eta proiektu estrategikoak finantzatzeko.	ORAINGO EGOERAK ESKATZEN DU
2	Estatuarekin itun bat bilatzea gure autogobernua sustatzeko.	HURA APLIKATZEAK MESFIDANTZA SORTZEN DU
3	Espainiari buruzko eztabaida bat egiten laguntzea Espainia nazio anitzeko estatutzat hartuta.	KONPONBIDE INTEGRALA EMATEN DIO LURRALDE-GAIARI
4	Euskadiko gizarteari Estatuarekin itundutako kontsulta bat egin dakion sustatzea.	ETORKIZUNEKO AUKERATZAT HARTU DA
5	Estatu Espainolarekiko aldebakarreko hausturaren alde egitea.	EZ DELA EGOKIA ERAKUTSI DU

Euskal herritar gehienek uste dute 1. egoera dela egokiena Euskadirentzat gaur egun.

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

Ondorengo orrietan, herritarrek egoerei buruz egindako sailkapenaren atzean dauden argudioak bilduko ditugu:

1	<p>Akordioak egitea Madrilekin eskuratu gabeko eskumenak lortzeko eta proiektu estrategikoak finantzatzeko.</p>	ORAINGO EGOERAK ESKATZEN DU
----------	--	------------------------------------

“Permite avanzar en el autogobierno poco a poco, a base de acuerdos” (25-55, Donostia)

“Yo sigo siendo independentista, cada vez más, pero ahora mismo este es el camino” (25-55, Bilbao)

“Después de la crisis y por un sentido práctico es lo que toca. Es lo máximo posible” (25-55, Barakaldo)

“Poco a poco, pequeñas batallas hasta ganar la guerra” (25-55, Donostia)

“Llegar al punto dos, pero a pequeños pasos” (25-55, Gasteiz)

“Esta es la vía, la de obtener beneficios que traigan calidad de vida” (25-55, Gasteiz)

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

2	Estatuarekin itun bat bilatzea gure autogobernua sustatzeko.	HURA APLIKATZEAK MESFIDANTZA SORTZEN DU
----------	---	--

“Sería la adecuado, pero ya vemos que el Estatuto no se cumple. La vía de los acuerdos puntuales es más efectiva porque al final llegas al punto dos pero con pequeños pasos y con compromisos que se van a cumplir” (25-55, Bilbao)

“Más que un pacto por el autogobierno, veo a Madrid queriendo re-centralizar todo. Que cumpla el Estatuto que aún está pendiente” (25-55, Donostia)

“Al final por esta vía no se va a conseguir nada, porque no se cumple lo que se firma. El ejemplo es el Estatuto” (25-55, Barakaldo)

“A mí me da desconfianza, porque estos grandes pactos se firman pero no se cumplen” (25-55, Donostia)

“La situación es más favorable para los acuerdos puntuales, que es más sencillo que se cumplan” (25-55, Donostia)

“Puede que lo firmes y quizás sea lo ideal, pero no tenemos la certeza de que luego se vaya a aplicar” (25-55, Gasteiz)

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

3

Espainiari buruzko eztabaida bat egiten laguntzea Espainia nazio anitzeko estatutzat hartuta.

**KONPONBIDE INTEGRALA EMATEN
DIO LURRALDE-GAIARI**

“Es la vía para buscar una solución global, que nos acerque a un Estado Federal” (25-55, Donostia)

“Es la solución, pero no sé si estamos preparados para ese debate. Aunque es lo que se debería hacer” (25-55, Donostia)

“Es un debate que está en la calle y que no se quiere afrontar, pero yo creo que es necesario” (25-55, Barakaldo)

“Sería avanzar hacia el Estado Federal, es lo más adecuado para España” (25-55, Barakaldo)

“Es ir hacia un Estado Federal, pero igual abrimos un melón que a los vascos nos perjudica” (25-55, Bilbao)

*“¿Lo del pluri-nacional es un Estado Federal, verdad? Esa puede ser una solución pensando en todas las Comunidades autónomas”
(25-55, Donostia)*

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

4

Euskadiko gizarteari Estatuarekin itundutako **kontsulta** bat egin dakion sustatzea.

ETORKIZUNeko AUKERATZAT HARTU DA

“La vía escocesa es la ideal, aunque ahora mismo yo la veo muy difícil” (25-55, Gasteiz)

“Hay que saber lo que opina la gente, pero ahora nos es el momento porque saldría que no” (25-55, Donostia)

“Ahora mismo no hay una mayoría social amplia a favor de la independencia, eso es una realidad” (25-55, Bilbao)

“Con este gobierno es utópico, solo lo permitiría si tuviera la certeza de que iba a salir que no” (25-55, Donostia)

“Es bueno saber en qué punto estamos, pero algunos querrán que se repita hasta que salga que sí” (25-55, Barakaldo)

“Ahora hay un riesgo de que se agite la crispación y se fracture la sociedad” (25-55, Bilbao)

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.3. Autogobernuarekin lotutako hainbat egoeraren aurrean hartutako jarrera

5	Estatu Espainolarekiko hausturaren alde egitea.	aldebakarreko	EZ DELA EGOKIA ERAKUTSI DU
----------	---	----------------------	-----------------------------------

“Ahora mismo esa vía no es posible, hay que dar muchos pasos antes” (25-55, Gasteiz)

“Quita ese escenario, yo no lo quiero. Se ha demostrado que es mala idea” (25-55, Bilbao)

“A Euskadi nos mandarían el ejercito” (25-55, Donostia)

“Hemos visto que no lleva a ningún lado y que no trae nada positivo” (25-55, Barakaldo)

“Lo de Catalunya ha sido un aviso a navegantes” (25-55, Bilbao)

“Parece más el ejemplo de lo que no hay que hacer. Aprendamos de los errores de otros” (25-55, Gasteiz)

5.4. Eusko Jaurlaritzari egiten zaizkion eskaerak

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.4. Eusko Jaurlaritzari egiten zaizkion eskaerak

Kataluniako prozesuak eta prozesu horrek Euskadin dituen ondorioak balioetsi ondoren, **herritar** gehienek **Eusko Jaurlaritzari eskatzen diote NEGOZIAZIOAREN alde egin dezala AUTOGOBERNUAN AURRERA EGITEKO BIDE GISA**. Gainera, ikuspegi zehatz batetik begiratuta, herritarrek uste dute **Estatuaren 2018ko Aurrekontu Orokorrak onartu izanak ematen duen aukeraz baliatu behar dela autogobernua indartuko duten eta euskal herritarren bizi-kalitatean eragingo duten kontrapartidak lortzeko**.

“Hacer política y negociar. Sacar el máximo que pueda. Si quieres que te apoye, pues tú dame lo que te pido” (25-55, Bilbao)

“Negociar, negociar y sacar tajada, competencias, dinero, ... (25-55, Donostia)

“Es hacer política, le apoya a cambio de competencias y autogobierno” (25-55, Barakaldo)

“Negociar, hacer política y aprobar los presupuestos. Si no hubiera habido 1 de octubre, ya estarían aprobados” (25-55, Bilbao)

“Tenemos que negociar competencias e intentar que el máximo de dinero que se recauda en Euskadi, se quede aquí y sea para los vascos” (25-55, Donostia)

5. Kataluniako prozesuak Euskadin izan duen eragina

5.4. Eusko Jaurlaritzari egiten zaizkion eskaerak

Azkenik, nabarmendu behar da **Eusko Jaurlaritzak Kataluniako prozesuari buruz izan duen jarrerari dagokionez, Euskadiko gizartearen gehiengoa ados dagoela jarrera horrekin**. Herritarrek uste dute **Eusko Jaurlaritzak izan duen protagonismoa eta bete duen rola egokiak izan direla**:

PROTAGONISMOA

“Han medido muy bien los tiempos”

“Han estado bastante discretos”

“Con el protagonismo justo”

“Sin esconderse pero sin alzar la voz”

“Era un problema de los catalanes, no nuestro”

“El Lehendakari ha intervenido cuando lo tenía que hacer”

“TALDEKO AKTOREA”

BETETAKO ROLA

“Ha estado comedido, en la moderación”

“Cerca de Puigdemont pero sin abrazarlo”

“No ha echado leña al fuego”

“Ha intentado que no se aplique el 155”

“Ha intentado mediar”

“Ha mediado entre ambos para evitar el choque de trenes”

“BITARTEKARIA”

Azken kontsiderazioak

6. Azken kontsiderazioak

Txostenaren atal honetan, **Kualitate Lantaldeak** hainbat **gogoeta** proposatzen ditu, **herritarrek adierazitako iritzietatik haratago doazenak eta diskurtso sozialaren eduki sakonenari buruz gure interpretazioa egiteko balio izango dutenak.**

Laburbilduz,...
Zer ondorioztatzen da euskal herritarren diskurtsotik?

6. Azken kontsiderazioak

1. EUSKAL GIZARTEAK DIMENTSIONALDAKETA BAT BIZI IZAN DU INDEPENDENTZIAREN INGURUAN IZANDAKO EZTABAIDA SOZIALARI DAGOKIONEZ, OHIKO EZTABAIDA TEORIKOTIK BENETAKO EZTABAIDA PRAKTIKO BATERA IGARO BAITA.

- Herritarrek adierazi dituzten balioespenak eta sentitu dituzten emozioak ez dira iritziekin lotuta egon, Katalunian jazo diren gertakariekin baizik.
- Benetako emaitzak eta Kataluniako prozesuak eragin dituen ondorioak balioetsi ahal izan dira.

2. EUSKAL HERRITARREN USTEZ, PROZESUAK POLITIKAREN, ETA, BATEZ ERE, KLASE POLITIKOAREN PORROTA JARRI DU AGERIAN BESTE OROREN GAINETIK.

- Gobernu Zentralak ez ezik, Generalitateak ere akordioak lortzeko borondate politikorik ez izatea da gatazkaren muina.
- Alderdi politikoaren eta klase politikoaren irudia are gehiago kaltetu da prozesuan izan duten rolaen ondorioz.

6. Azken kontsiderazioak

3. PROZESUAK USTEKABEKO ONDORIOAK ERE IZAN DITU IKUSPEGI EMOZIONALETIK ETA SENTIMENDU NAZIONALISTATIK BEGIRATUTA.

- **Ez du lagundu euskal sentimendu nazionalista indartzen**, nahiz eta sentimendu horrek korrante aldarrikatzaileago bat sustatzeko aukera emango zuen.
- **Sentimendu nazionalista espainola indartzen lagundu du**, gizartean eragina izan duen harrotasun pertsonalaren sentimenduan gauzatu ahal izan dena.

4. EUSKADIN, KATALUNIAKO PROZESUAK INDARTU EGIN DU AUTOGOBERNUAREN BALIO SOZIALA HERRITARREN BIZIKALITATEA BERMATUKO DUEN ELEMENTU GISA.

- **Euskal autogobernua euskal gizarterako funtsezko tresnatzat hartzen da**, eta tresna hori zaindu eta areagotu egin behar da ahal den neurrian.
- **Badirudi Kontzertu Ekonomikoa euskal autogobernuaren ikur sozial gisa finkatuko dela**, nahiz eta gizarteak itun horren ezaugarri espezifikoak ez ezagutu.

6. Azken kontsiderazioak

5. EUSKAL GIZARTEAK PROZESUTIK ATERA DUEN IKASKUNTZA NAGUSIA DA GIZARTE HORI ZIUR DAGOELA HORREK EZ DUELA IZAN BEHAR EUSKADIK AUTOGOBERNUAN AURRERA EGITEKO BIDEA.

- Herritarrak lasai eta pozik daude ez direlako egoera horren protagonistak izan.
- Gehiengoa Estatuarekin elkarrizketak izatearen eta negoziatzearen alde dago, hori baita, haien ustez, autogobernua lortzeko euskal bidearen oinarria.

6. PRAGMATISMOA DA EUSKAL HERRITAR GEHIENEK PROZESUA BALIOESTEN DUTEN MODUA BEREIZTEN DUENA, ETA, GAINERA, ESTRATEGIA HOBERENA DA EUSKADIK BERE AUTOGOBERNUA AREAGOTZEKO.

- Euskal herritarrak gai dira **Espainiak bizi duen egoera politikoa eta Euskadiren premia bereziak bereizteko.**
- Herritarrek uste dute **euskal gizarteak ez duela Kataluniako prozesuaren faktura ordaindu behar** Estatuaren 2018ko Aurrekontu Orokorren negoziazioari eta negoziazio horien ondorioz lor daitezkeen kontrapartidei uko eginez.

7. Azken kontsiderazioak

7. EUSKAL GIZARTEAREN GEHIENGOAK BERE BURUA ISLATUTA IKUSI DU EUSKO JAURLARITZAK, ETA BEREZIKI LEHENDAKARIAK, PROZESUAN ESKU HARTU DUEN MODUAN.

- **Ulertzen dira, neurri handiagoan edo txikiagoan, Kataluniarekiko elkartasun-erakutsiak.**
- **Guztiaren gainetik balioesten da Eusko Jaurlaritzak Euskadiren interesak jarrera ideologikoen aurretik jarriz jardun izana.**